

Samen voor een schone omgeving

Gemeente Schoon

Kenniscentrum zwerfafval

Monitoring Zwerfafval

Voorwoord: Cijfers en beleving

Gemiddeld een B, minder uitschieters naar D en A+, en een wat positievere beleving van schoon. Dat is op grote lijnen de conclusie van de metingen. Geen redenen voor pessimisme, maar ook niet voor heel veel blijheid. Onder deze ogenschijnlijk vlakke cijfers gebeurt echter veel. Burgerparticipatie zet door, de adoptie van ondergrondse afvalcontainers en prullenbakken neemt grote vormen aan, en gemeenten maken steeds meer gebruik van gedragskennis om hun schoonbeleid te realiseren. Ook heeft het Ministerie van Infrastructuur en Milieu in 2015 aangegeven een actieve rol te willen spelen bij een nieuwe landelijke aanpak zwerfval. En dat efficiënt te willen laten coördineren door één landelijke, breed aangestuurde organisatie.

In 2015 is er voor huishoudelijk afval een heldere beleidsdoelstelling gelanceerd: maximaal 100 kg restafval per inwoner per jaar. Dat heeft veel energie losgemaakt in den lande. Ook voor schoon zouden concrete doelstellingen nieuwe richting en impulsen kunnen opleveren voor beleid en uitvoering. Dergelijke doelstellingen voor beheerders van de openbare ruimte maken de interpretatie van monitoringresultaten namelijk een stuk eenvoudiger en eenduidiger. Goede doelstellingen en goede data zijn onmisbaar voor het stellen van prioriteiten!

Zo kunnen we met focus werken aan een leefomgeving die zo schoon is als we wensen.

Addie Weenk
Coördinator Gemeente Schoon

Helene van Zutphen
Directeur
Stichting Nederland Schoon

Inhoudsopgave

Inhoud

Ga
direct
naar
pagina

Cijfers en beleving	2
Wat ligt er nog op straat?	3
Schoonheidsscore: hoe is er gemeten?	5
Beeldkwaliteitsniveau 2015	6
Beeldkwaliteitsniveau 2015 per gebiedstype	8
Samenstelling van het zwerfafval	9
Winkelgebieden	10
Schoolomgeving	11
OV-gebieden	12
Verzorgingsplaatsen	13
Samenstelling en beeldkwaliteitsniveau	14
Beleving: hoe wordt er gemeten?	16
Beleving: de resultaten	17
Eigen gedrag	20
Colofon	21

Wat is zwerfafval?

- afval dat mensen bewust of onbewust weggooien of achterlaten, op plaatsen die daarvoor niet zijn bestemd
- afval dat door indirect toedoen of nalatigheid van mensen is terechtgekomen op plaatsen die daarvoor niet zijn bestemd

Wat ligt er nog op straat?

Een schone omgeving heeft voor Nederlanders een sterk positief effect op de leefbaarheid, het gevoel van veiligheid en op de beleving van de natuur.

Zwerfafval dat in het milieu achterblijft of na opruimen wordt verbrand, betekent een verlies aan grondstoffen en daarmee een lekstroom in de circulaire economie.

Daarnaast heeft zwerfafval economische consequenties: de inspanningen die vanuit de overheid nodig zijn om de openbare ruimte schoon te houden, een verminderde waarde van de buitenruimte (bijvoorbeeld lagere huizenprijzen) en de waarde van de lekstroom aan grondstoffen.

Daarom past zwerfafval niet in een circulaire economie en is reductie van zwerfafval belangrijk. Bewust omgaan met afval is een belangrijke bouwsteen van de transitie naar een circulaire economie. In de circulaire economie worden producten en materialen hergebruikt en behouden grondstoffen hun waarde. Afval is een grondstof en een grondstof laat je niet zomaar achter.

Gemeenten hebben een belangrijke rol in het beheer van de openbare ruimte – en dus ook in de zwerfafvalbestrijding. In de landelijke monitoring van zwerfafval zien we dat mensen vaker zeggen zelf zwerfafval op te ruimen of mee te doen aan een opruimactie. Meer samenwerking en betrokkenheid zijn onderdeel van een integrale aanpak van zwerfafval. Als ‘best practice’ bij gemeenten zien we vaak dat participatie een belangrijke rol speelt. Daarbij wordt participatie zeer divers ingevuld: van meedoen tot meebeslissen.

In dit boekje geeft Gemeente Schoon u de resultaten van de landelijke monitoring van zwerfafval in 2015 en de ontwikkelingen in de afgelopen jaren. In de landelijke monitoring van zwerfafval gingen wij na of de beleving van Nederlanders over zwerfafval is veranderd of het schoner is geworden en welk soort afval het meest als zwerfafval op straat ligt. Tevens hebben we trends bepaald. Daarnaast vindt u in dit boekje extra cijfers uit de door NederlandSchoon georganiseerde verkiezingen Schoonste Winkelgebied en Schoonste Stationsgebied, en uit de subjectieve belevingsmetingen van NederlandSchoon.

Gemeente Schoon (RWS/NVRD) ondersteunt gemeenten in hun aanpak van zwerfafval. Gemeente Schoon levert praktische kennis en volgt trends en ontwikkelingen in zwerfafvalproblematiek en -aanpak op de voet. Zo is een recent thema hoe ongewenst gedrag kan worden veranderd in gewenst gedrag. Hoe krijgen we mensen in de openbare ruimte zo ver dat ze hun afval niet op de grond gooien, maar bij zich houden of in een afvalbak gooien? Op diverse thema's werkt Gemeente Schoon samen met NederlandSchoon.

Op www.gemeenteschoon.nl vindt u meer informatie over de landelijke monitoring en aanverwante thema's zoals beleidsmonitoring en beleving. Hier kunt u de monitoringscijfers raadplegen en zelf selecteren op diverse kenmerken.

Schoonheidsscore: hoe is er gemeten?

Om te bepalen hoe schoon Nederland is, zijn er 1.036 meetlocaties geselecteerd in 46 gemeenten. Deze 46 gemeenten zijn verdeeld over de regio's, mate van stedelijkheid en gemeenten met en zonder tariefdifferentiatie (diftar). Daarnaast hebben we 12 gebiedstypen gedefinieerd. De locaties zijn zo gekozen dat de benoemde gebiedstypen onderzocht worden en dat uiteindelijk met voldoende betrouwbaarheid en nauwkeurigheid iets gezegd kan worden over zowel de resultaten voor Nederland als totaal, als per gebiedstype.

Aan de hand van beeldmeetlatten voor grof en fijn zwerfafval werd voor elke locatie het beeldkwaliteitsniveau bepaald. Deze meetmethode sluit aan op de beeldsystematiek voor beheer en onderhoud van de openbare ruimte die CROW heeft ontwikkeld. De beeldkwaliteitsniveaus maken het mogelijk om deze kwaliteit door de ogen van de burger beter in beeld te krijgen. In onze monitoringsystematiek gebruiken we de beeldmeetlatten voor het grove en fijne zwerfafval.

Niet meegeteld als zwerfafval in deze metingen zijn kauwgom, bladafval, onkruid, hondenpoep en graffiti.

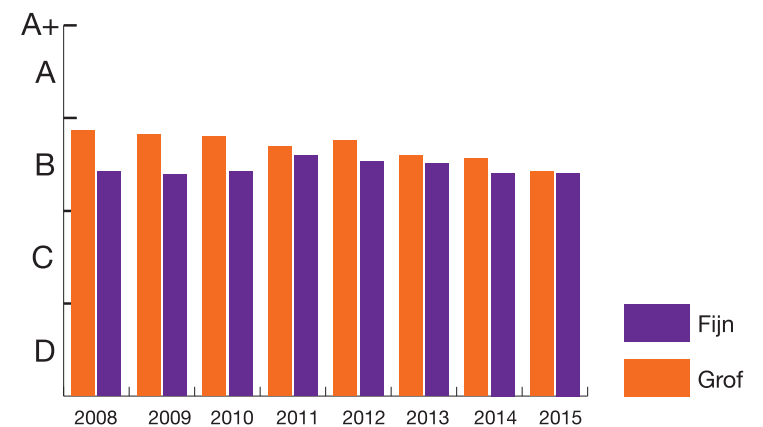

Beeldkwaliteitsniveau 2015

Elke locatie is verspreid over het jaar drie keer gemeten.
Het beeldkwaliteitsniveau is bepaald door het gemiddelde van alle scores te nemen.

Het gemiddelde beeldkwaliteitsniveau gemeten in 2015 voor zowel grof als fijn zwerfval is een B. Dit is gelijk aan alle voorgaande jaren. In de figuur is te zien dat de gemiddelde score zich beweegt binnen het beeldkwaliteitsniveau B.

Beeldkwaliteitsniveau 2015

De verhoudingen tussen de beeldkwaliteitsniveau's A+ t/m D laten een verschuiving zien. In 2015 scoorde voor grof zwerfafval 48% van de meetlocaties een A+ (zeer schoon) tot A (schoon) en op 38% van de meetlocaties een B (matig schoon).

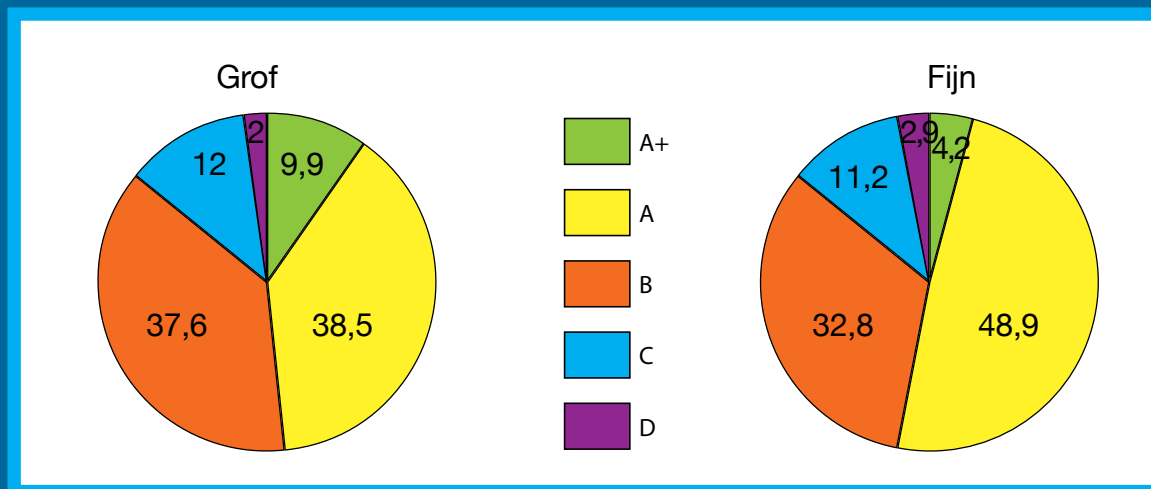
In 2008 was dit 63% (A+ en A), 26% (B), 8% (C) en 3% (D).

Voor het fijne zwerfafval is 53% van de meetlocaties met een A+ (zeer schoon) tot A (schoon) gewaardeerd en 33% van de meetlocaties met een B (matig schoon).

In 2008 was dit 60% (A+ en A), 34% (B), 11% (C) en 5% (D).

Er is geen onderzoek gedaan naar de ontwikkelingen op de meetlocaties met betrekking tot ambitieniveaus van gemeenten, mate en wijze van reiniging en specifieke aanpak van zwerfafval. Vanuit de Benchmark Schoon die wij jaarlijks organiseren, weten we dat veel gemeenten hun kwaliteitsdoelstelling hebben geformuleerd in termen van (CROW-)beeldkwaliteit.

In de Benchmark Schoon zien we dat voor het stadscentrum gemeenten doorgaans een hogere kwaliteitsdoelstelling hebben dan voor de woonwijken. De doelstellingen met betrekking tot straatreiniging liggen over het algemeen niet onder een B.

Gemiddelde verdeling over de 5 beeldkwaliteitsniveaus voor grof en fijn zwerfafval 2015.

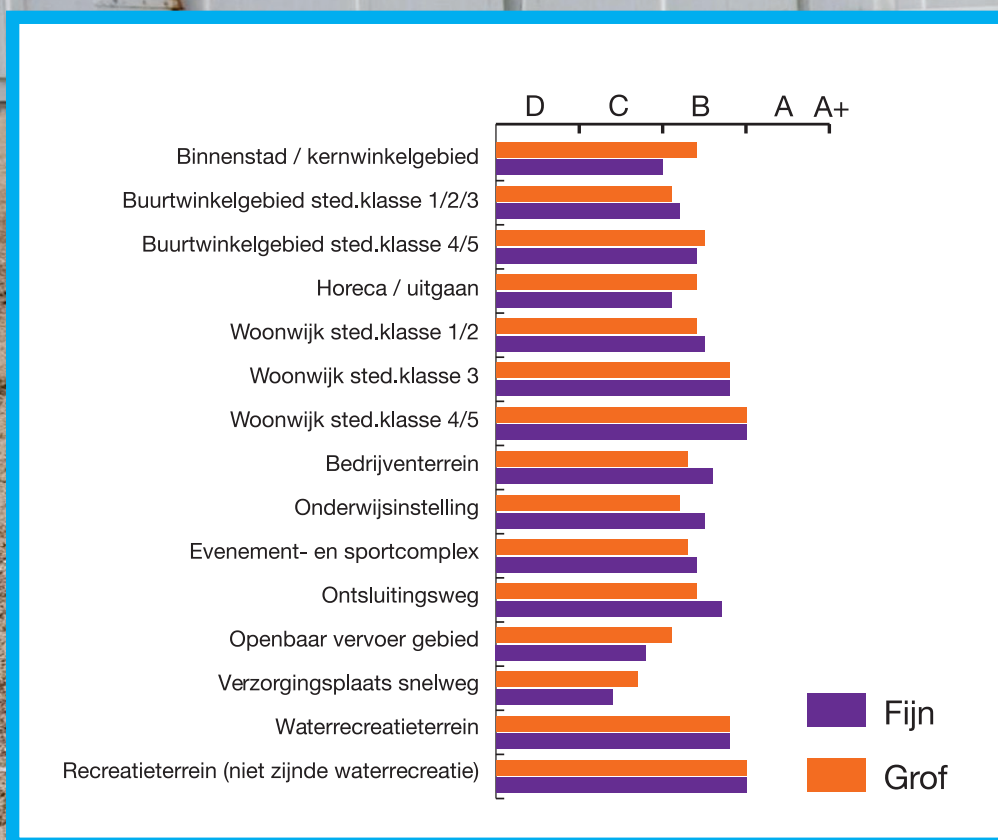
Beeldkwaliteitsniveau 2015 per gebiedstype

In de landelijke monitoring zwerfafval hebben we 12 verschillende gebiedstypen gedefinieerd. Per gebiedstype is er een verschil in resultaat. Het beeldkwaliteitsniveau voor de recreatieterreinen en niet-stedelijke woongebieden is net als vorig jaar de hoogst. Verzorgingsplaatsen scoren net als in de voorgaande jaren fors lager dan het gemiddelde over het totaal. Ook openbaar vervoergebieden, buurtwinkelgebieden in meer stedelijke gebieden, onderwijsinstellingen, horecagebieden, evenementen en bedrijventerreinen scoren gemiddeld net een B.

Beeldkwaliteitsniveau 2015 per gebiedstype.

Per gebiedstype is er een verschil in resultaat. Het beeldkwaliteitsniveau voor de recreatie-terreinen en woonwijken voor zowel grof zwerfafval als fijn zwerfafval is het hoogst.

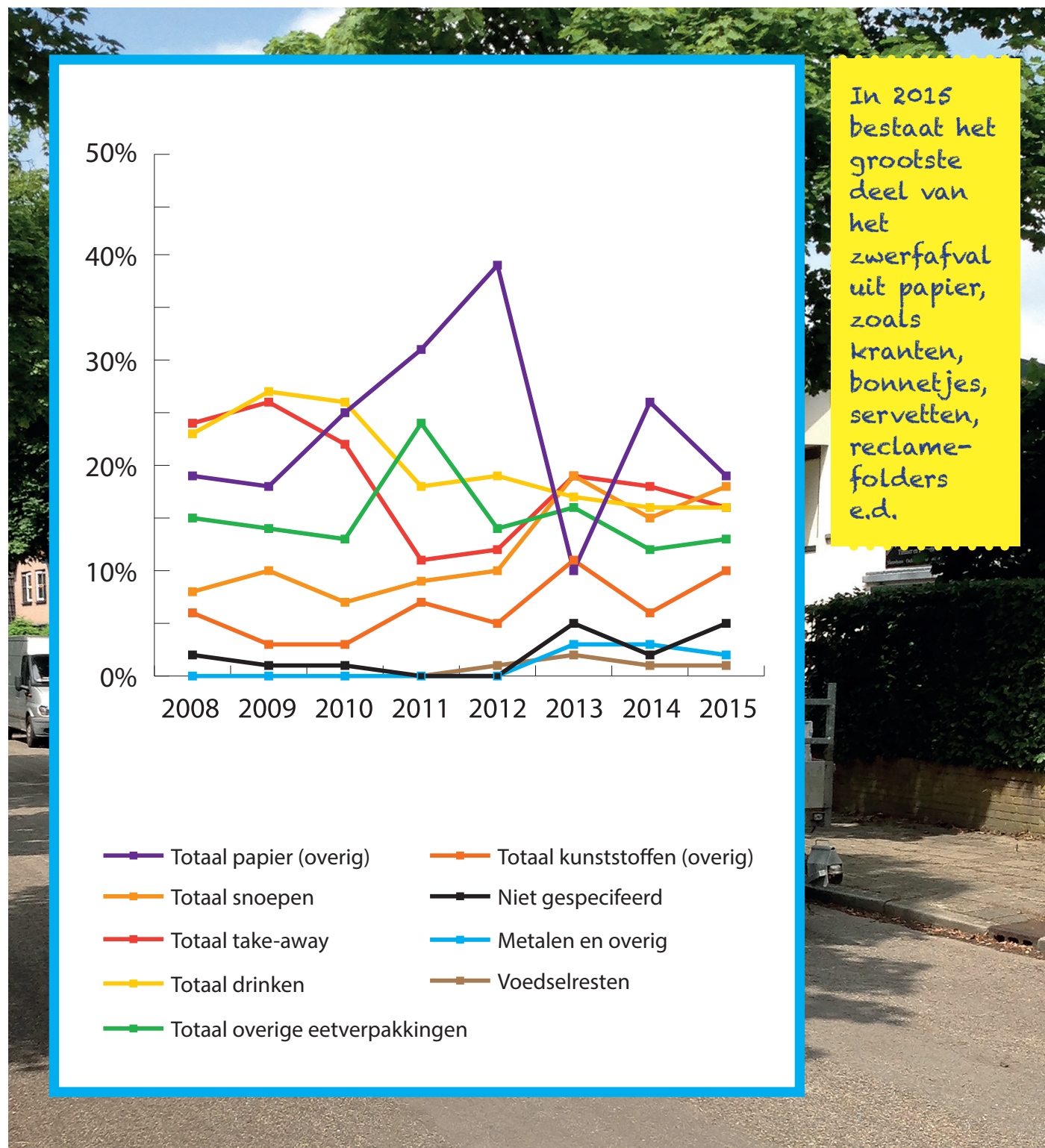
Samenstelling van het zwerfafval

Wat ligt er nu? In 2015 hebben we in elke meetronde onderzoek gedaan naar de samenstelling van het zwerfafval via het tellen van de verschillende soorten zwerfafval.

In 2015 bestaat het grootste deel van het zwerfafval uit papier, zoals kranten, bonnetjes, servetten, reclamefolders e.d. Daarna worden snoepwikkels en take-away het meest gemeten. Kijken we naar de trend, dan zien we dat in verhouding de hoeveelheid aan take-away en drinken en eten gerelateerd afval vermindert. Snoepafval neemt echter sterk toe.

In de samenstellingsmeting wordt het aantal stuks op straat geteld. Uit deze samenstellingsmeting kan niet afgeleid worden hoeveel zwerfafval er op straat ligt. Er wordt alleen geteld in de meetvakken en deze worden gekozen vanwege het feit dat er zwerfafval ligt. Er is geen inzicht in hoe vaak er gereinigd is op een meetlocatie en hoeveel er is opgeruimd. Ook wordt het gewicht of volume van de afzonderlijke componenten niet bepaald. Deze samenstellingsmeting geeft louter een beeld van de verhouding in soorten zwerfafval. Voor het tellen wordt zowel naar grof als fijn zwerfafval gekeken.

Samenstelling van het zwerfafval in percentages per jaar, exclusief peuken en kauwgom.

Winkelgebieden

In winkelgebieden ligt relatief meer zwerfafval dan elders. Ze hebben dan ook een hogere bezoekersdruk. En het aanbod van producten die mogelijk als zwerfafval in de openbare ruimte terechtkomen, is ook groter.

Voor onze metingen zijn 534 meetvakken van 100 m² geselecteerd op 178 locaties in winkelgebieden en binnensteden verspreid in Nederland. Deze meetlocaties zijn vervolgens 3 keer in het jaar gemeten. In het algemeen zijn winkelgebieden in 2015 iets minder schoon geworden, maar halen gemiddeld nog steeds het beeldkwaliteitsniveau B.

Zoals in grafiek op [pagina 8](#) te zien is, scoren winkelgebieden in sterk verstedelijkte gebieden lager. Uit de samenstellingsmetingen blijkt dat er vooral veel papier (26%) ligt.

Take-away (18%) en snoepverpakkingen (16%) maken de top 3. In de metingen hebben we verder ruim 3000 peuken en 2700 stuks kauwgom geteld. De peuken en kauwgom werden op elke meetlocatie geteld in een vak van 1m².

In beleving zien we juist dat mensen de winkelcentra elk jaar iets schoner vinden, zowel in kernwinkelgebieden als in buurtwinkelgebieden. Daartegenover staat dat men zich wel meer is gaan storen aan het zwerfafval dat er ligt.

Binnensteden/
kernwinkelgebieden
zijn schoner en worden
schoner gevonden dan
lokale winkelgebieden.

NederlandSchoon organiseert sinds 2013 elk jaar de Verkiezing Schoonste Winkelgebied. Deze competitie vindt plaats onder 35% van de grootste winkelgebieden in Nederland, die hiervoor geselecteerd en aangemeld zijn. Ten behoeve van deze verkiezing wordt door observatieteams via schoonheidsbeelden een schoonscore gegeven. Met een vragenlijst onder bezoekers wordt de schoon beleving van het winkelend publiek gemeten. NederlandSchoon meet onder de deelnemende winkelgebieden een verbetering van de schoonscore en de beleving. In 2015 zijn 476 winkelgebieden (waaronder 36 binnensteden) gemeten. De schoonscore stijgt van een 6,36 naar 6,77 in 2015. De beleving scoort in 2015 een 6,85 ten opzichte van een 6,75 in het voorgaande jaar. Verder valt uit deze verkiezingsresultaten af te leiden dat in 2015 de binnensteden schoner zijn en schoner worden gevonden dan lokale winkelgebieden.

Schoolomgeving

Bij de schoolomgeving kijken we naar de directe omgeving van de school die openbaar toegankelijk is. In de schoolomgeving zien we dat de schoonscore in de afgelopen jaren nagenoeg gelijk is gebleven. De aanpak van de schoolomgeving betreft in de meeste gemeenten het aanpakken van de gehele snoeproute. Dit zijn de alom bekende routes van school naar huis en vice versa, inclusief de route naar de supermarkt en snackbar tijdens en na schooltijd.

Uit onze metingen van de samenstelling zien we dat het afval rondom de school met name bestaat uit snoepverpakkingen (21%), gevolgd door take-away- (17%) en drinkverpakkingen (17%). Het aantal peuken en kauwgom is ongeveer de helft minder dan wat er geteld is in binnensteden en kernwinkelcentra.

De schoonbeleving is licht verbeterd. Zo is het percentage mensen dat zegt dat de schoolomgeving schoon tot zeer schoon is, gestegen met 0,1%. En het percentage mensen dat zegt de schoolomgeving helemaal niet schoon te vinden, is afgenomen met 0,4%.

De aanpak van de schoolomgeving betreft in de meeste gemeenten het aanpakken van de gehele snoeproute. Dit zijn de alom bekende routes van school naar huis en vice versa, inclusief de route naar de supermarkt en snackbar tijdens en na schooltijd.

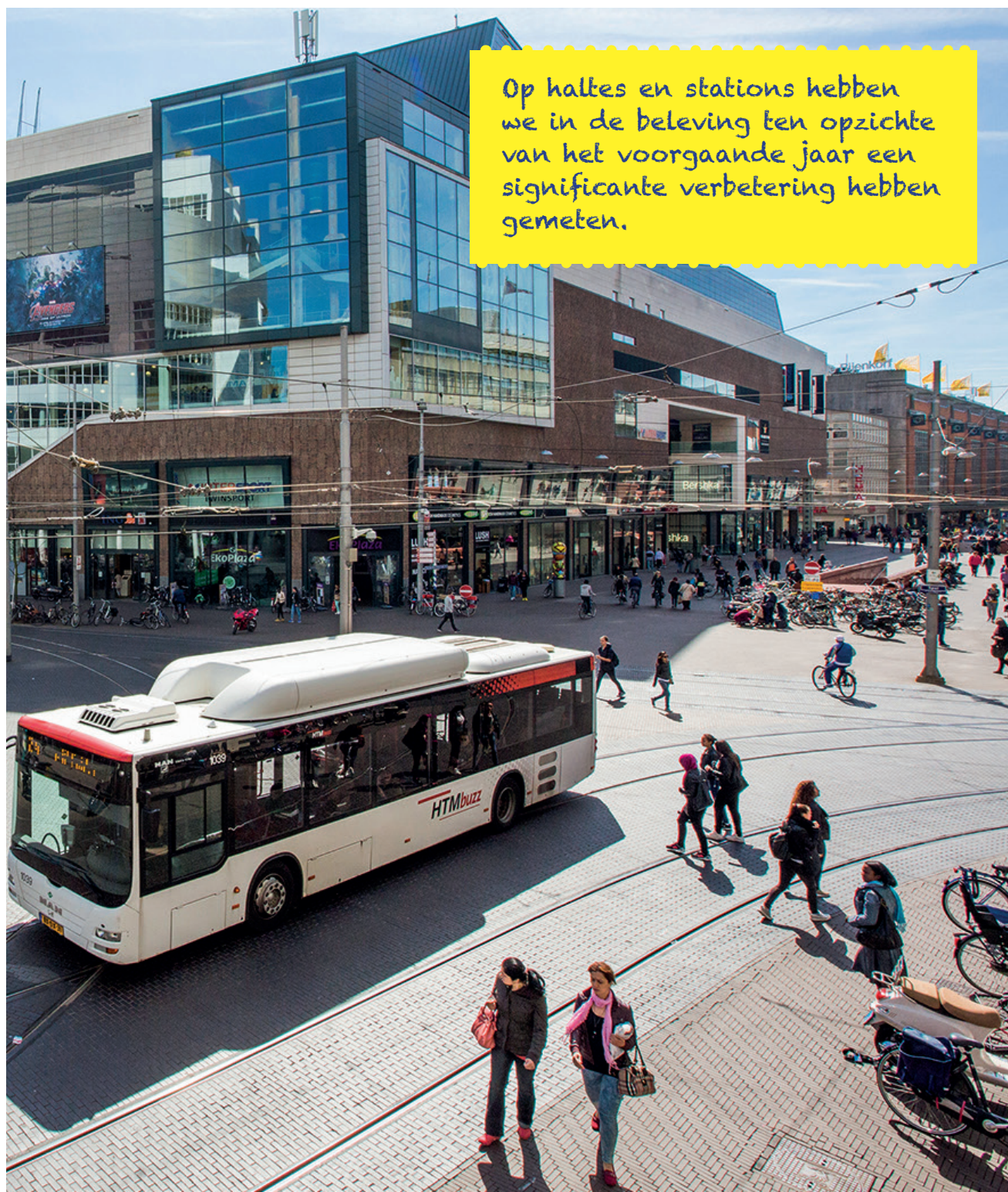

OV-gebieden

De OV-gebieden omvatten de openbare stationspleinen en bus- en/of tram/metrostations. Voor onze metingen zijn 234 meetvakken van 100 m² geselecteerd op 78 OV-locaties verspreid in Nederland. Deze meetlocaties zijn vervolgens 3 keer in het jaar gemeten. De OV-gebieden hebben in 2015 na de verzorgingsplaatsen het laagste beeldkwaliteitsniveau ten opzichte van de andere gebiedstypen die gemeten zijn. De gemiddelde score is net iets lager dan in 2014. Bij stations hebben we de meeste peuken en kauwgom geteld in onze metingen. Kijken we naar de samenstelling zonder peuken en kauwgom, dan ligt er vooral veel papier (22%) en afval gerelateerd aan eten en drinken onderweg (17%-15%).

OV-gebieden zijn wel een van de drie gebieden waar we in de beleving ten opzichte van het voorgaande jaar een significante verbetering hebben gemeten.

Net als voor winkelgebieden organiseert NederlandSchoon ook een verkiezing Schoonste Stationsgebied. In deze verkiezing krijgen de deelnemende stations een beoordeling van de voorpleinen. Net als bij de winkelgebieden meet NederlandSchoon ook onder de deelnemende stationsgebieden een verbetering ten opzichte van 2014. Hiervoor zijn circa 60 stations onderzocht. De schoonscore is gestegen van een 6,55 naar een 6,80 en de beleving scoort in 2015 een 6,96 ten opzichte van een 6,88 in 2014. Indien er onderscheid gemaakt wordt tussen grote en kleine stations, scoren de kleine stations net iets beter dan de grote stations. In de belevingsmeting zegt men dat een schoon station een hoger veiligheidsgevoel geeft en een aangenaamere beleving.

Verzorgingsplaatsen

Take-away is het meest voorkomende zwerfafval op verzorgingsplaatsen (22%), gevolgd door papier (19%).

Parkeerplaatsen langs de snelweg hebben in 2015 meer aandacht gekregen van Gemeente Schoon in samenwerking met Rijkswaterstaat. De resultaten laten echter nog steeds zien dat van alle gebieden de verzorgingsplaatsen het vuilst zijn. De verzorgingsplaatsen komen gemiddeld op een beeldkwaliteitsniveau C, wat onder het gemiddelde beeldkwaliteitsniveau van Nederland ligt. Positief is echter dat naast OV-gebieden ook

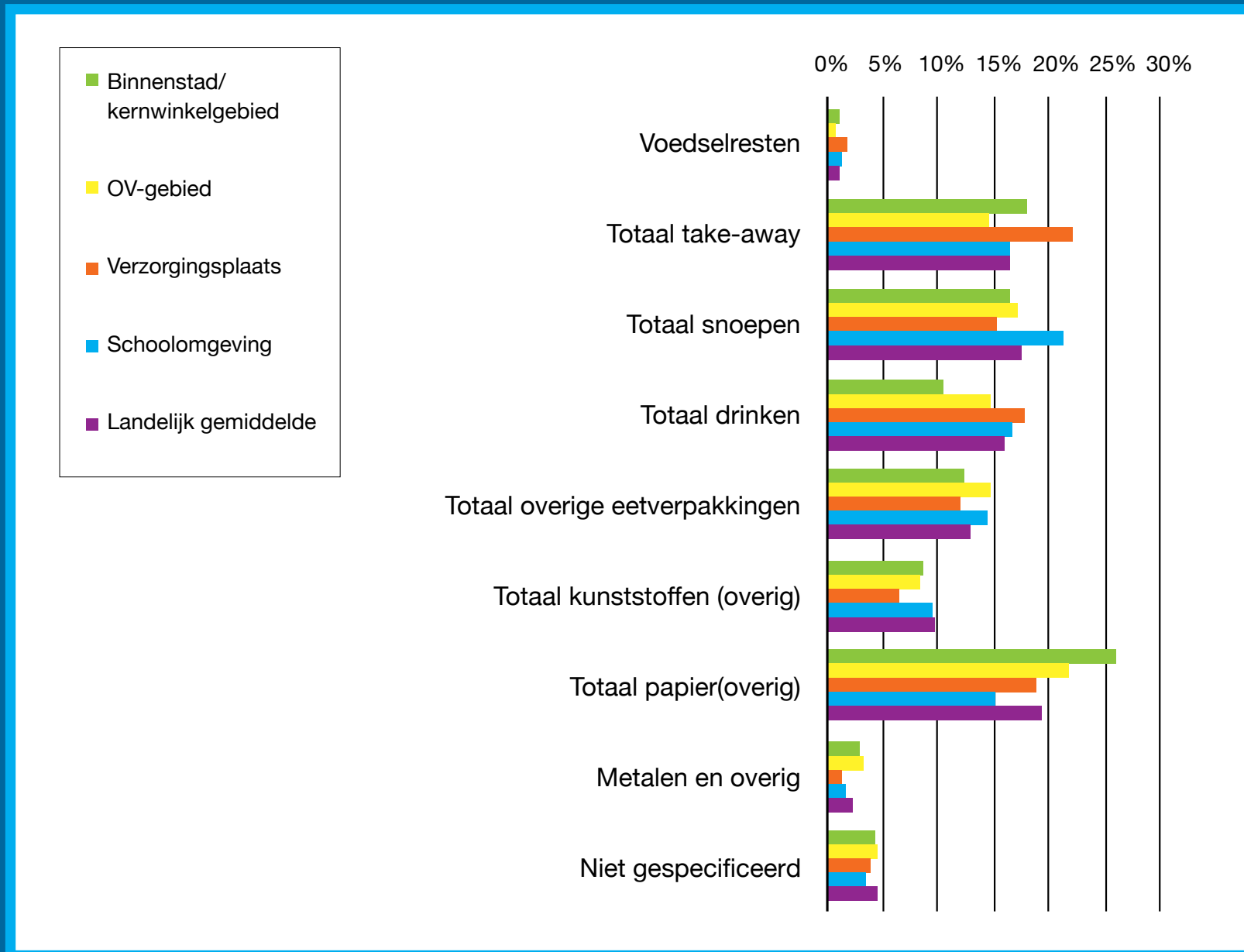
verzorgingsplaatsen een van de gebieden zijn waarbij we in de beleving een significante verbetering hebben gemeten. Hoewel we niet hebben gemeten dat het schoner is geworden, zien de mensen wel dat er wat verandert en waarderen dit ook. Dit betekent nog niet dat mensen het er schoon vinden. 43% van de mensen vindt het niet schoon op parkeerplaatsen. En nog eens 33% vindt het er niet vies, maar ook niet schoon.

NederlandSchoon heeft nader onderzoek gedaan naar verzorgingsplaatsen. Uit hun onderzoek onder alle 277 verzorgingsplaatsen langs de Nederlandse A-wegen blijkt bijvoorbeeld dat verzorgingsplaatsen met alleen een parkeerplaats het meest vervuild zijn en dat de vervuiling op verzorgingsplaatsen met een restaurant zich vaak vooral aan de achterzijde concentreert.

Samenstelling en beeldkwaliteitsniveau van vier gebiedstypen

Procentuele verdeling in samenstelling getelde items per gebiedstype winkelgebied/OV-gebied/schoolomgeving en verzorgingsplaatsen (zonder peuken en kauwgom).

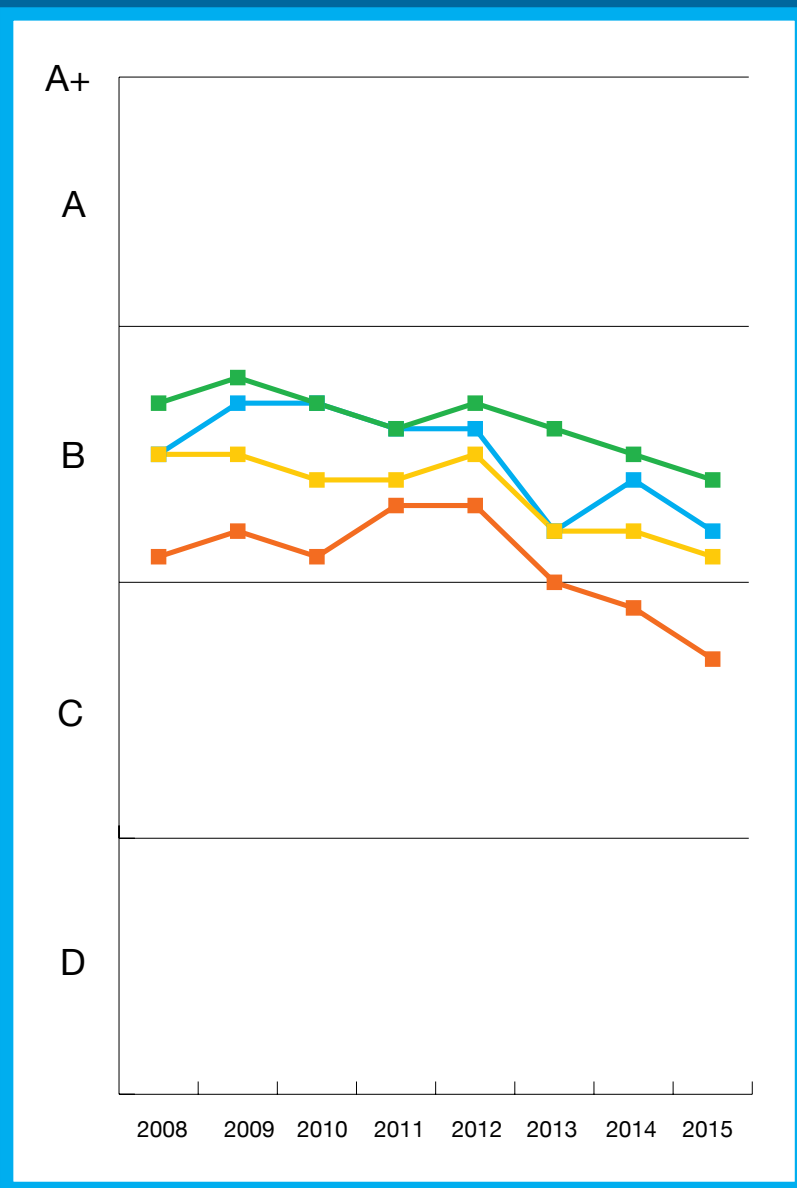
Beeldkwaliteitsniveaus per jaar verdeeld in grof en fijn

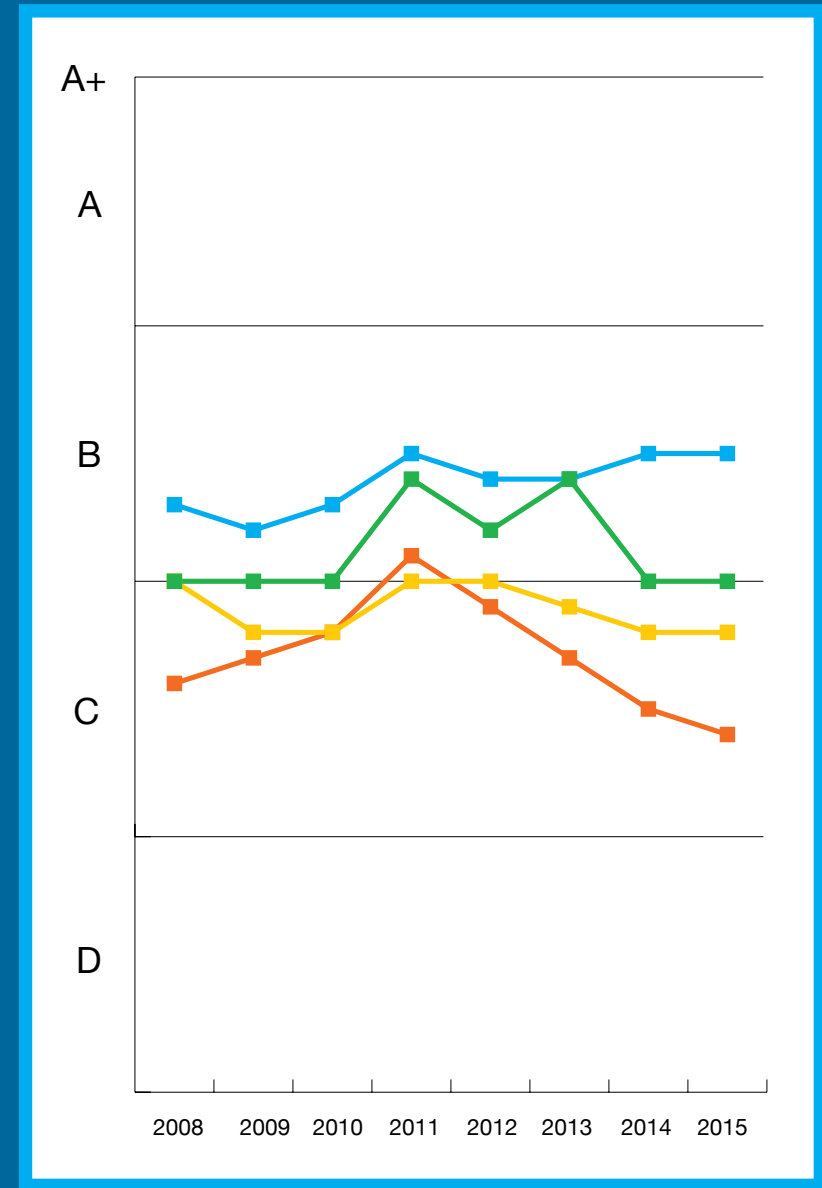
Samenstelling en beeldkwaliteitsniveau van vier gebiedstypen

Beeldkwaliteitsniveaus per jaar, per gebiedstype
winkelgebied/OV-gebied/schoolomgeving en verzorgingsplaatsen.

GROF

FIJN

Beleving: hoe wordt er gemeten?

Van 2008 tot en met 2015 hebben we de zwerf- afvalbeleving gemeten doormiddel van digitale enquêtes onder 1000 burgers. De vragen gingen onder andere over de beleving van het zwerfafval in het algemeen, irritatie over zwerfafval op diverse plekken en de perceptie van het eigen gedrag.

Meer dan de helft van de Nederlanders raapt wel eens zwerfafval op

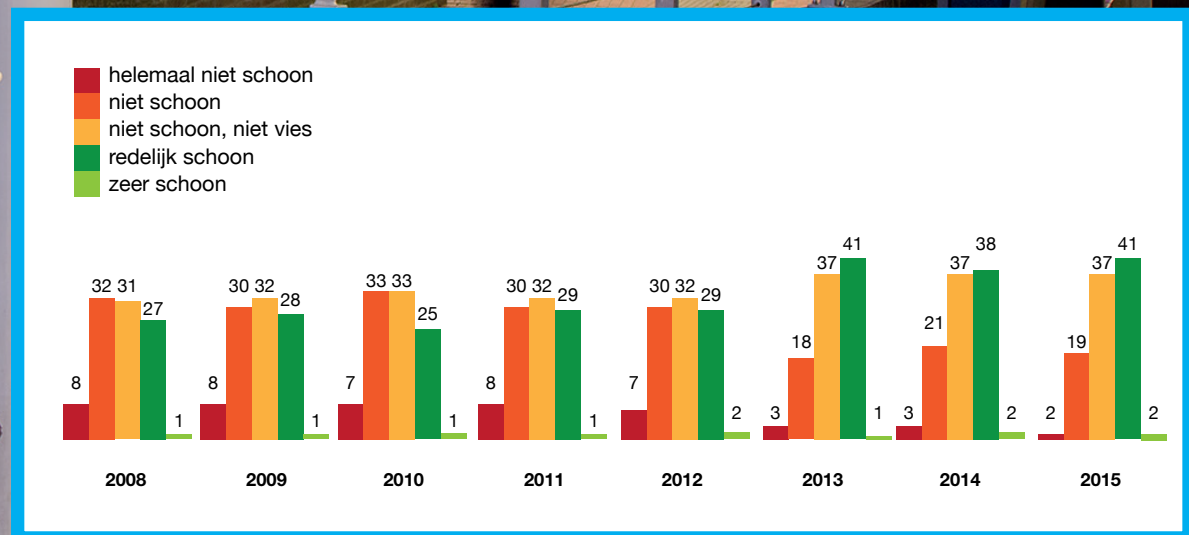
Beleving: de resultaten

Wat vinden de burgers van de zwerfafvalsituatie? De schoonbeleving van Nederland met betrekking tot zwerfafval is in 2015 licht verbeterd in vergelijking met het jaar ervoor. 43% van de Nederlanders vindt ons land schoon tot zeer schoon en nog eens 37% vindt het niet schoon, maar ook niet vies.

Resultaten zwerfafvalbeleving onder 1000 burgers.

NederlandSchoon meet in haar belevingsmonitor dat veel Nederlanders (41%) hun eigen omgeving schoner vinden dan elders en dat men (32%) ook meent dat hun eigen winkelgebied (waar zij hun dagelijkse boodschappen doen) schoner is dan andere winkelgebieden in Nederland. Ook denkt 38% dat Nederland schoner is dan de landen om ons heen en vindt 32% dat Nederland in werkelijkheid schoner is dan dat veel mensen denken.

Beleving: de resultaten

De positieve veranderingen tussen 2015 en 2014 zijn voornamelijk zichtbaar bij mensen die wonen in niet of beperkt stedelijk gebied en bij ouderen. De jongeren tot 20 jaar zijn minder positief in vergelijking met 2014. Stellen we dezelfde vraag voor de directe leefomgeving, dan vindt 45% van de Nederlanders het schoon tot zeer schoon.

Iets minder dan twee derde van de Nederlanders zegt dagelijks met zwerfafval geconfronteerd te worden. Het aandeel burgers dat zegt dagelijks zwerfafval op straat tegen te komen daalde in 2015 voor het vierde achtereenvolgende jaar.

Het beeld of men zich ook daadwerkelijk stoort aan het zwerfafval verandert over de jaren niet veel. Bijna iedereen zegt zich aan het zwerfafval te storen, van niet wekelijks tot dagelijks.

Zoals blijkt uit de samenstellingsmeting die eerder is beschreven, bevat het zwerfafval vooral veel take-away-verpakkingen en verpakkingen voor eten en drinken onderweg. Uit de belevingsmeting blijkt ook dat mensen zich het meest storen aan dit afval.

*Resultaten 2015:
Aan welke soorten zwerfafval stoort men zich het meest (in percentages)*

- in zeer hoge mate
- in redelijk hoge mate
- in beperkte mate
- in zeer beperkte mate

Sigarettenpeuken	7,3	29,2	33,8	29,7
Kauwgom	3,1	24,5	34,6	37,8
Voedselresten	10,5	33	35	21,5
Take-away	1,5	14,4	39,5	44,6
Eet-/drinkverpakkingen	1,2	14,3	37,9	46,6
Overige verpakkingen	3,3	20,7	37,1	38,9
Papier	3	27,3	41,5	28,2
Afval afkomstig van afvalinzameling	5,2	34,2	37	23,6

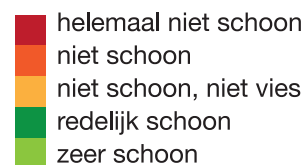

Beleving: de resultaten

In woonwijken en recreatiegebieden storen burgers zich over het algemeen het meest aan zwerfafval. Op stations en bushaltes stoort men zich verhoudingsgewijs minder aan zwerfafval dan in 2014.

Nederlanders vinden verzorgingsplaatsen nog steeds het minst schoon. Ook stations en bushaltes worden door 38% beoordeeld als niet schoon of helemaal niet schoon. Wel is de score voor de schoonbeleving in 2015 voor OV-gebieden beter dan in 2014. Woonwijken ervaart men als het schoonst. Dit was ook zo in voorgaande jaren.

*Resultaten 2015:
Hoe schoon ervaart men diverse
plekken in Nederland m.b.t.
zwerfafval (in percentages)*

Centrum / binnenstad	2,1	32,2		35,4	25,7	4,6
Buurt/wijkwinkelgebied	3,1	44,4		30,1	18,6	3,8
Woonwijk (ook uw eigen straat)	8,1	49,4	24,7		13,9	3,9
Bedrijventerreinen	3,5	39,6		36,2	17,7	3
Recreatieterreinen	3,4	35,8		36,5	20,1	4,2
Horeca en uitgaansgebieden	3	30,2		32,9	28,2	5,7
Stations of bushaltes	2,4	24,5		34,7	30,7	7,7
Parkeerplaatsen langs snelwegen	1,9	21,7		33,4	32,3	10,7
Scholen	7,2	45,9	27,9		16,7	2,3
Doorgaande wegen	1,7	38,1		38,4	17,4	4,4
Sport- en evenemententerrein	7,5	51,4	27,2		12	1,9

Eigen gedrag

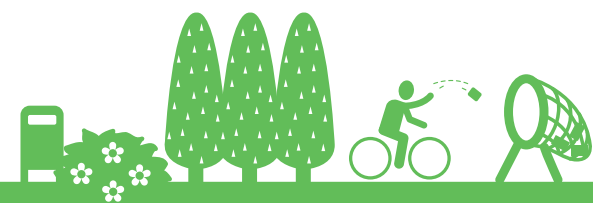
Zwerfafval wordt in de meeste gevallen veroorzaakt door mensen zelf. In de belevingsmonitor hebben we ook gevraagd naar hoe mensen hun eigen gedrag beoordelen. Vindt men dat hij zich netjes gedraagt, netter is dan anderen misschien en ruimte men ook wel eens wat op.

Het afval dat men zelf wel eens achterlaat is het vaakst een sigaret (8% dagelijks), gevolgd door kauwgom. Jongeren en volwassenen tot 40 jaar laten het meeste achter op straat. In 2014 zagen we dat men zei minder afval op straat te gooien of achter te laten. Ook de bereidheid om de eigen woonomgeving actief schoon te houden was toegenomen. In 2015 zien we geen grote verschillen ten opzicht van het voorgaande jaar.

NederlandSchoon meet in haar belevingsonderzoek dat veel Nederlanders ook wel hun steentje willen bijdragen aan het schoonmaken en schoonhouden van ons land. Meer dan de helft van de Nederlanders raapt wel eens zwerfafval op dat ze op de grond zien liggen. Mensen die dit minder vaak doen, geven aan dat ze vaker iets zouden oprapen als ze daarmee hun eigen straat zouden kunnen schoonhouden of als ze kunnen meedoen aan een opschoonactie.

De bereidheid om de eigen woonomgeving actief schoon te houden is toegenomen.

Colofon

Redactie:

[Gemeente Schoon](#),
[NederlandSchoon](#)

Redactieadres

Rijkswaterstaat
Gebouw Westraven,
Griffioenlaan 2,
3526 LA Utrecht
en gemeenteschoon@rws.nl

Postadres

Postbus 2232,
3500 GE Utrecht

Fotografie:

KiekUniek, diverse gemeenten

Vormgeving:

[Zwiet-art](#)

Deze publicatie is opgesteld op basis van de resultaten van verschillende door Gemeente Schoon geïnitieerde onderzoeken aangevuld met de resultaten uit diverse onderzoeken van Stichting Nederland Schoon. Adviesbureau Oranjewoud deed de objectieve metingen in 2008, 2009 en 2010. Het consortium CBD voerde deze uit in 2011 en 2012. In 2013, 2014 en 2015 zijn de objectieve metingen uitgevoerd door EcoConsult. Onderzoeksbureau Motivaction deed subjectieve metingen in 2008 t/m 2012. De trends zijn berekend door beleids- en marktonderzoeksbureau Marble, inclusief de subjectieve metingen in 2013, 2014 en 2015. Voor NederlandSchoon heeft TNS Nipo de belevingsmetingen uitgevoerd en Eco Consult het onderzoek naar verzorgingslocaties. De Verkiezingen Schoonste winkelgebied en Schoonste station zijn uitgevoerd door NederlandSchoon.

Over Gemeente Schoon

Gemeente Schoon is een onafhankelijk kenniscentrum dat gemeenten ondersteunt bij de zwerfafvalaanpak. Het deelt ervaringen, nieuwe bevindingen en instrumenten over alle aspecten van de lokale zwerfafvalbestrijding. Gemeenten die deelnemen aan Gemeente Schoon vinden hier een uitgebreid netwerk van collega's, onderzoekers en experts. Samen werken zij effectief aan een openbare ruimte zonder zwerfafval, waar mensen zich prettig en veilig voelen. Gemeenten die willen deelnemen betalen hiervoor 8 cent per inwoner per jaar. Betalen mag vanuit de zwerfafvalvergoeding. Gemeente Schoon wordt uitgevoerd door Rijkswaterstaat, in samenwerking met de NVRD.

Gemeente Schoon

Kenniscentrum zwerfafval

